

dossier

PUNT DIARI

Vint anys d'es universitaris a

Fa només vint anys que es van poder restablir —per tercera i potser definitiva vegada— els estudis superiors a Girona. Tot i tractar-se d'una història tan recent, no tothom ha tingut o ha volgut tenir memòria a l'hora d'explicar-nos aquests quatre lustres de vida universitària. Amb l'ajut inestimable dels més ben disposats hem confegit aquest dossier commemoratiu, a través del qual es refà no sols la trajectòria accidentada i complexa dels estudis gironins, sinó també la crònica d'una situació política que ha viscut profundes mutacions amb la natural incidència sobre el panorama docent. Aquestes pàgines recullen molts records personals, algunes confidències inèdites, diverses consideracions i propostes, un intent de balanç i no poques esperances. Tot sota el signe d'un centre que, malgrat ser embrionari, ha deixat un solc profund en milers de persones i ha modificat substancialment la realitat del seu entorn.

udis Girona

SANS

Una foto històrica dels inicis universitaris. A la Casa de Cultura de Girona, d'esquerra a dreta, Narcís de Carreras, Miquel Mateu i Pla, el president de la Diputació Pere Ordís, el rector Vicente Villar Palasí, el governador Ramón Muñoz, Lluís Pericot, l'alcalde Josep Bonet i Santiago Sobrequès.

Els inicis de l'Estudi General de Girona

ENRIC MIRAMBELL I BELLOC

La política universitària del ministre José Luis Villar Palasí obria la possibilitat d'ubicar centres d'ensenyament superior fora de les capitals tradicionalment considerades com a cap de districte. Les poblacions que demostrassin el seu interès i aportessin la col·laboració econòmica necessària podrien obtenir la concessió d'un centre universitari.

Perspectives descentralitzadores

En un moment molt conflictiu dins el món universitari, els òrgans de direcció del ministeri veien en la descentra-

lització la possible solució o almenys un palliatiu per als conflictes plantejats; conflictes que eren més greus com més acusada era la massificació estudiantil.

Les universitats tradicionals, especialment la de Madrid i la de Barcelona, havien augmentat el seu alumnat de forma preocupant. Per una banda, la major demanda estudiantil, signe positiu per a la vida del país, no podria veure's satisfeta per l'oferta disponible en aquell moment. Per altra banda, la gran acumulació d'estudiants en uns punts determinats representava un constant perill per al manteniment de l'ordre públic; i això precisament

en unes circumstàncies, que de dia en dia anaven esdevenint més delicades.

La creació de les Universitat Autònoma de Madrid i de Barcelona era un primer pas cap a la descentralització. Però calia una major dispersió, que serviria al mateix temps per descongestionar els grans centres universitaris i per dotar altres poblacions, que reivindicaven una nova instauració, o, com en el cas de Girona, la restauració d'un Estudi General, del qual es considerava injustament desposseïda.

Nombroses capitals de província s'havien mobilitzat per tal d'obtenir la seva facultat o la seva escola superior. En els medis intel·lectuals de Girona es començà a plantejar el tema; però amb una indefinició molt acusada.

De la reunió del ministre Villar Palasí amb els presidents de les quatre diputacions catalanes, duta a terme a la primavera de l'any 1968, en sortí la primera oferta formal.

El president de la Diputació de Girona, Dr. Pere Ordís, arribà de Madrid disposat a posar en pràctica sense dilacions, el seu objectiu.

El que el Sr. Ordís havia demanat en la reunió amb el ministre era uns estudis de veterinària. Es basava en la riquesa agropecuària de les nostres comarques, i en què es tractava d'uns estudis que els joves catalans havien d'anar a cursar, com a més a prop, a Saragossa. Ni a Catalunya ni al País Valencià hi havia escola de veterinària.

Per una part, els estudiants gironins que optessin per aquesta carrera tindrien més facilitats per cursar-la. Per altra part, Girona rebria un bon contingent d'estudiants procedents de Barcelona i Tarragona (potser els de Lleida continuarien anant a Saragossa), i també de la regió valenciana.

Era qüestió d'actuar amb rapidesa i oferir immediatament els locals necessaris per emplaçar-hi el nou centre docent. La solució, provisional però immediata, la podia proporcionar la Casa de Cultura. La planta principal de l'ala esquerra de l'edifici havia estat destinada a Escola de Belles Arts. Les aules i serveis complementaris eren a punt per ser utilitzats. Però la projectada Escola s'havia frustrat per falta d'entesa entre la Diputació i l'Ajuntament. Per tant la Diputació disposava d'uns espais idonis per a la docència, que es podien utilitzar tot seguit.

Però la idea de veterinària no caigué bé en alguns ambients gironins, i des dels mitjans de comunicació es combaté, fins i tot amb certa duresa. Davant de la impopularitat de l'oferta es desistí d'aquest primer intent.

Una jornada prometedora

El president de la Diputació establí contacte amb el rector de l'Autònoma de Barcelona, Vicente Villar Palasí, germà del ministre d'Educació.

En aquells moments, la Universitat Autònoma tenia el Rectorat i els serveis administratius en l'edifici de la Delegació a Barcelona del «Consejo Superior de Investigaciones Científicas», al carrer d'Egipcíacques. Les classes de la Facultat de Lletres es donaven a l'antic monestir de Sant Cugat del Vallès. Les de Ciències i de Medicina en algunes dependències de l'Hospital de Sant Pau, a Barcelona.

Feia ben poc que la nova Universitat havia estat creada, i encara no s'havia posat la primera pedra del «Campus» de Bella Terra.

El dia 14 de novembre de 1968 vingué a Girona el rector Villar, acompanyat d'un grup de col·laboradors. Aquí es reuní amb les autoritats civils, a les quals acompanyava el sotssecretari del Ministeri de la Governació, D. Luis Rodríguez de Miguel. També hi era present el Sr. Miquel Mateu, vinculat a les terres gironines per la seva propietat del palau de Peralada, i aleshores president del Consell d'Administració de la Caixa de Pensions. Els primers procuradors a Corts, pel terç familiar, Joan de Llobet i Narcís de Carreras. També s'hi feu present el Dr. Lluís Pericot, sempre sol·licitat i escoltat com gironí il·lustre i incondicional. Però el criteri del Dr. Pericot, no expressat en públic, però sí privadament, era que l'Estudi General de Girona no s'havia de vincular a l'Autònoma, sinó a la Universitat tradicional de Barcelona, «la nostra, la de sempre».

Primerament visitaren amb tota detenció la Casa de Cultura. El Dr. Villar manifestà que havia rebut una molt bona impressió de les instal·lacions i dels serveis que hi funcionaven. També el satisfecien els espais que dins l'edifici s'oferien per al nou centre universitari. Considerava que les primeres passes de la universitat gironina es donarien en un ambient molt propici.

Seguidament es traslladaren a Palau Sacosta i a Montilivi, on la Caixa d'Estalvis Provincial tenia en propietat uns amplis terrenys que podia oferir per disposar-hi el definitiu «Campus». També l'Ajuntament es mostrava disposat a adquirir terrenys en aquella zona per destinar-los a les instal·lacions universitàries.

La tarda d'aquell mateix dia se celebrà a l'Aula Magna de la Casa de Cultura un acte públic, que es denominà «Sesión Académica», encara que no fos ben bé això.

la província només hi havia 160 estudiants de pre-universitari.

Amb aquestes perspectives s'obrí la inscripció provisional, que si assolía el nombre de cinquanta, donaria pas a la matriculació definitiva per al primer curs.

Ens trobàvem en ple estiu, i amb el perill de fracassar a causa que la informació no arribés als possibles interessats. Fins i tot hi hagué qui apuntava que s'havia muntat una estratagema per argumentar que l'oferta no havia tingut resposta adequada, i frustrar així les aspiracions universitàries gironines.

No s'estalviaren mitjans per divulgar la notícia. La premsa i les emissores la divulgaren amb insistència i reiteració. La trucada personal, la relació amistosa de coneguts i de veïns, tot s'utilitzà per propagar la notícia. Alguns professionals, titulats universitaris, s'oferiren per inscriure's si això precisava per arribar al nombre exigít. Però no calgué. Dins del termini marcat no només s'aconseguien les cinquanta preinscripcions exigides, sinó que s'arribà a les cent vint-i-cinc, i en formalitzar-se la matrícula definitiva el nombre ascendí a cent quaranta; i encara no es pogueren atendre algunes inscripcions arribades a darrera hora.

Girona havia respost amb entusiasme a l'oferta universitària.

Comencen les classes

El dia primer d'octubre, tot i que era festa oficial, es dugué a terme l'acte d'obertura de curs a l'Aula Magna de la Casa de Cultura. El local era ple de

gom a gom. Hi havia consciència que assistíem a un acte transcendental per la vida gironina.

Presidia el rector, acompanyat de les autoritats gironines, del degà de la Facultat de Lletres i altres membres del claustre universitari.

La lliçó magistral anà a càrrec del catedràtic de la Universitat de Barcelona, Dr. Josep M. Alsina Clota, sobre el tema: «Grecia y Occidente».

En els parlaments es feu referència a les aspiracions universitàries gironines, des dels darres segles medievals. A l'Estudi General que funcionà en els segles XVI i XVII i fou brutalment suprimit a començament del XVIII. De la Universitat Lliure, efímera temptativa, de la qual s'acomplia exactament un segle, i que havia tallat dràsticament el rector de Barcelona.

El degà Dr. Udina, en un vibrant parlament, animà els nous universitaris a emprendre amb entusiasme el camí que es començava.

El rector Villar se solidaritzà amb les aspiracions gironines i manifestà el seu desig que aquest tercer intent fos el definitiu.

El president de la Diputació relacionà la nova empresa amb la intensa política cultural que desenvolupava la corporació i amb la labor que es realitzava en la Casa de Cultura.

Tancà l'acte el governador civil amb un discurs de clares connotacions polítiques exempts d'oportunitat.

L'endemà començaren les classes.

Tal com s'havia previst, s'ubicaren els nous estudis a la planta noble de l'ala esquerra de la Casa de Cultura, en els espais que s'havien disposat per la

D'esquerra a dreta, el mateix dia, Villar Palasi, Rodríguez de Miguel i Mirambell. Més al fons, Ramon Guardiola.

SANS

A aquest acte hi assistiren els alcaldes de moltes poblacions de la província. Tothom demanava per a la seva població una facultat o una escola superior. Ni tan sols s'adonaven que moltes coses de les que sollicitaven no depenien del rector de l'Autònoma. Però tant se val; per demanar ningú es quedà curt.

Només alguna intervenció intentà fer tocar de peus a terra; però ja es procurà que no arribés a pertorbar l'exultant eufòria que es vivia en aquell moment.

El director de la Caixa d'Estalvis Provincial féu entrega al rector d'un taló que materialitzava la primera aportació econòmica a la nova Universitat gironina, i era un símbol del compromís de la Caixa de cooperar amb el nou centre d'ensenyament superior.

La reunió s'acabà en un ambient de gran optimisme; però, de moment no cristalitzà en cap realitat.

Passaren alguns mesos i no es produïa cap concreció. La premsa començava a manifestar els seus recels i es preguntava quan i com es realitzarien els propòsits de la cèlebre reunió.

Possibilitats d'immèdiata realització

El tema adquirí perspectives d'immèdiata realització quan el Dr. Federic Udina fou delegat pel rector per entrevistar-se amb el president de la Diputació i concertar una actuació sense més dilacions. El Dr. Udina actuà amb l'entusiasme i l'eficàcia que han caracteritzat tota la seva activitat. Però

s'hi afegí una suggerència del bisbe de Girona, Dr. Jubany, el qual, de forma privada i confidencial, l'animà a fer qualcom pel futur universitari de Girona.

Els estudis que menys complicacions podien oferir per a una organització ràpida eren els de la Facultat de Lletres. Potser no eren aquests els que Girona més necessitava. Però convenia presentar alguna realitat, i fer-ho de seguida.

Es veié, doncs, la possibilitat d'organitzar un primer curs de la Facultat de Lletres, que començaria el mes d'octubre vinent. A mitjan juny el Dr. Udina es presentà en un acte públic a la Casa de Cultura per fer l'oferta universitària de realització immèdiata. Hi assistiren estudiants, professors i moltes altres persones interessades en el tema.

Alguna veu, per cert molt autoritzada, preguntà si s'havia fet un estudi previ de necessitats i objectius. Realment no se n'havia fet cap. El que s'intentava era guanyar temps. Establir uns primers estudis, i després ja es veuria venir. La qüestió era posar la primera pedra d'un edifici que encara no estava dissenyat; però s'havia de procurar no perdre la oportunitat que es presentava.

De moment es podria crear «ad experimentum» una delegació de la Facultat de Lletres, en el cas que la Diputació facilités el local i col·laborés econòmicament en el manteniment dels estudis. També es posava per condició que es matriculés un mínim de cinquanta alumnes. Si aquest primer curs donava bons resultats l'any següent es podria ampliar l'oferta.

Eren molts els pessimistes. Un argument en contra era el fet real que en tota

Autoritats acadèmiques i polítiques examinen plànols i possibles terrenys per a la Universitat de Girona.

SANS

frustrada Escola de Belles Arts.

Es comptava amb un gran vestíbul, secretaria, sala de professors, dues aules grans i tres de petites.

Les instal·lacions, per aquell moment, eren molt bones. Permetien desenvolupar amb comoditat les activitats docents, i al mateix temps participar de l'ambient de la Casa de Cultura, i la utilització dels serveis de la Biblioteca Pública i de l'Arxiu Històric, tot reunit en el mateix edifici.

L'organització docent

Els primers professors de la nova universitat gironina eren catedràtics de l'Institut de Girona, del de Figueres, i de l'Escola Normal. En el segon trimestre començaren a venir alguns professors de l'Autònoma.

Dels catedràtics gironins, només un oposità per canviar la docència mitjana per la superior, el Dr. Santiago Sobre-

qués, al qual ben aviat la mort impedí gaudir de la nova situació tan brillantment i merescuda adquirida; privant a l'Estudi General de Girona del seu més destacat i genuí element.

Els restants catedràtics, després d'haver aportat la seva valuosa col·laboració, i d'haver fet possible la iniciació dels estudis universitaris gironins, deixaren pas a les noves generacions de professors universitaris i retornaren al seu propi lloc de treball.

Els alumnes de la primera promoció eren, en la seva majoria, gent una mica gran. Una bona part eren mestres, que exercien en la mateixa ciutat o en diverses poblacions de les comarques, no totes ben properes a la capital. El pla de magisteri aleshores vigent exigia només quatre cursos de batxillerat i els tres d'Escola. Però amb el títol de mestres es podia accedir directament als estudis de Filosofia i Lletres, sense necessitat d'haver cursat tot el Batxillerat.

Es matricularen també algunes senyores, que en contraure matrimoni havien deixat limitats els seus estudis al títol de batxiller.

El fet de poder cursar estudis sense moure's de Girona animà a apuntar-s'hi a alguns professionals, fins i tot algun d'ells graduat en una altra Facultat.

Els horaris s'adaptaren a les possibilitats d'aquell alumnat una mica especial, i també a les dels professors, que tots ells tenien alguna altra dedicació.

Per tant, les classes es donaven de sis a nou de la tarda: de dilluns a dissabte. Hi havia assignatures, com són la geografia i la història de l'art que requereixen treballs de camp i visites a *monuments o a jaciments arqueològics*. Aquestes sortides es feien els matins dels diumenges, i en alguna ocasió fins i tot matí i tarda.

Tant els professors com els alumnes eren perfectament conscients que aquell primer curs 1969-1970 era un test que condicionava la pervivència de l'Estudi universitari, acabat de néixer, o millor dit, de renéixer. Si els resultats d'aquell curs eren bons, els estudis continuarien. Si no hi havia una bona resposta no hi hauria continuïtat.

Aquest fou el motiu per actuar amb una gran entusiasme, una gran dedicació i uns bons sacrificis.

El resultat d'aquell curs fou altament positiu. Uns pocs alumnes no foren capaços de seguir el ritme marcat i abandonaren. Altres acabaren el curs amb algunes deficiències. Però la major part assoliren unes qualificacions veritablement encoratjadores.

Acabat aquell curs, en el qual no s'havia perdut ni un dia de treball; en el qual s'havien donat més hores de

Classe de geografia a l'aire lliure, a càrrec d'Helena Estalella.

classe que en cap altre centre universitari; en què s'havia assolit un promig brillant de qualificacions, sense haver-ne regalat cap; tothom estava convençut que la comunitat universitària de Girona havia fet tot el que li pertocava per merèixer la continuïtat i la consolidació dels estudis.

Els estudis de Ciències

Ben aviat es constatà la bona marxa del primer curs de Lletres, i això animà a plantejar immediatament l'organització d'un primer curs de la Facultat de Ciències.

El curs selectiu de Ciències donava accés al segon curs de totes les especialitats d'aquesta Facultat, i també, amb certes condicions, al de les Escoles d'Enginyeria Superior i Facultats de Medicina, Farmàcia i Veterinària.

Aquests estudis tenien una projecció més ambiciosa que els de Lletres, i encara que es limitessin a un sol curs, ja obrien als estudiants un ventall molt ampli de camins a seguir.

Però uns estudis de Ciències exigien una preparació més complicada que els de Lletres, i especialment la imprescindible instal·lació de laboratoris.

Faria falta disposar de nous espais i realitzar obres d'un cost considerable.

El rector delegà en el Dr. Enric Casasses, catedràtic de química, l'organització d'aquests nous estudis. El Dr. Casasses vingué a Girona; estudià sobre el terreny les possibilitats; conversà amb el president de la Diputació i exposà els mínims que calia considerar per endegar el nou curs.

A la Casa de Cultura hi havia tot el segon pis de l'ala esquerra inoperant, però lliurement disponible. S'hi havien disposat les instal·lacions per a un Col·legi Menor de la Secció Femenina del «Movimiento». L'obra era acabada i fins i tot hi havia ja mobiliari col·locat. Només faltava inaugurar-ho i posar-ho en funcionament. Però de moment restava tot paralitzat.

Ni el president de la Diputació, ni els directius de la Caixa d'Estalvis Provincial, entitat que havia pagat l'obra, estaven massa entusiasmats amb la presència d'aquell col·legi, que havia nascut com a fruit d'uns compromisos anteriors, administrativament no ben definitis, i com a solució per omplir de serveis la Casa, en un moment en què semblava que sobraven espais.

I precisament, ara era aquella l'única zona de l'edifici on es podia pensar ubicar la futura Facultat de Ciències. Es produí un fort estira i arronsa en un camp molt delicat per les seves connotacions polítiques. El «Jefe Provincial del

Movimiento», fortament mentalitzat d'aquest càrrec, al qual hi afegia tota la força i el poder que li donava la seva condició de governador civil, defensava aferrissadament la persistència del Col·legi Menor. I si aquell tancat criteri prevalia, en aquells moments no hi havia lloc pels estudis de la Facultat de Ciències.

La lluita fou llarga i penosa, i encara que es resolgué favorablement, ocasionà una lamentable pèrdua de temps. La voluntat ferma del president de la Diputació, Sr. Ordis, i l'acció decidida de l'equip universitari portaren l'afer a bon terme. La Diputació prometé compensar la Secció Femenina subvencionant-li altres activitats culturals, i el segon pis de la Casa de Cultura restà disponible per disposar-hi aules i laboratoris.

Les obres es realitzaren amb la màxima rapidesa i el primer d'octubre podien començar les classes en dues grans aules. Però fins al cap de dos mesos no es pogué disposar dels laboratoris. Un gran laboratori de química; un de física, de menors dimensions; i un tercer de biologia. Es construïren amb les millors tècniques i els més adequats materials que en aquells moments s'exigien. I la Universitat els dotà de l'instrumental necessari sense estalviar-hi quantitat ni qualitat.

Uns mesos abans de començar el curs, s'havia celebrat un acte públic a l'Aula Magna de la Casa de Cultura, dins el qual el Dr. Casasses feu l'oferta corresponent i pogué copsar la resposta que la societat gironina, allí molt ben representada, podia donar.

Problemes i dificultats

L'establiment d'uns estudis universitaris era quelcom molt important per a Girona. Encara que, de moment, es tractés d'uns modestos cursos, realitzats en uns locals provisionals i amb un professorat improvisat; fàcilment es podien intuir unes perspectives molt més àmplies i uns plans de futur francament ambiciosos.

L'empresa tingué entusiastes valedors, però tampoc podien mancar-hi els que es dedicaven a posar pals a les rodes. Les dificultats, diguem-ne artificials, venien a afegir-se a aquelles que són naturals en tota obra que comença.

Com és lògic, hi hagué uns problemes econòmics derivats especialment de les dificultats en què es trobava la Universitat. La Diputació salvà en tot moment aquesta situació.

Però també hi hagué uns problemes polítics i d'ordre públic, produïts primer per la por del que pogués passar, i després pel que ja passava.

PUNT DIARI

Antoni Puigverd en un acte acadèmic.

La Diputació era l'entitat promotora i també la principal valedora econòmica. El governador civil era president nat de la Diputació, i per altra part era el responsable de l'ordre públic i de la integritat de la ideologia política de la província. Aquest fet incidia fortament en la problemàtica dels nostres estudis universitaris.

Ja abans de començar el primer curs, algú advertí al Sr. governador que si fins aquell moment el seu mandat no havia tingut complicacions, ara se'n començarien a produir. També se li digué que s'havien inscrit un bon nombre de capellans joves i de seminaristes disposats a desestabilitzar la situació. En aquells moments això era totalment fals. Sacerdots inscrits només n'hi havia dos, i cap dels dos era capaç d'ocasionar conflictes. En l'ambient polític hi havia una gran prevenció envers els seminaristes i el clergat jove.

Aquesta denúncia ocasionà un retard en l'autorització per formalitzar la matrícula definitiva. Coneguda la causa es provà la seva falsedat i es pogué evitar que es frustrés l'empresa i que es retrassés l'inici del curs.

El primer any acadèmic transcorregué dins la més absoluta normalitat. L'any següent ja es produí la primera vaga; però amb molt poca incidència i sense transcendència exterior. La seva causa fou el famós procés de Burgos. Però a partir del tercer any ja sovintejaren les vagues, els aldarulls, les assem-

bles il·legals, les pintades...

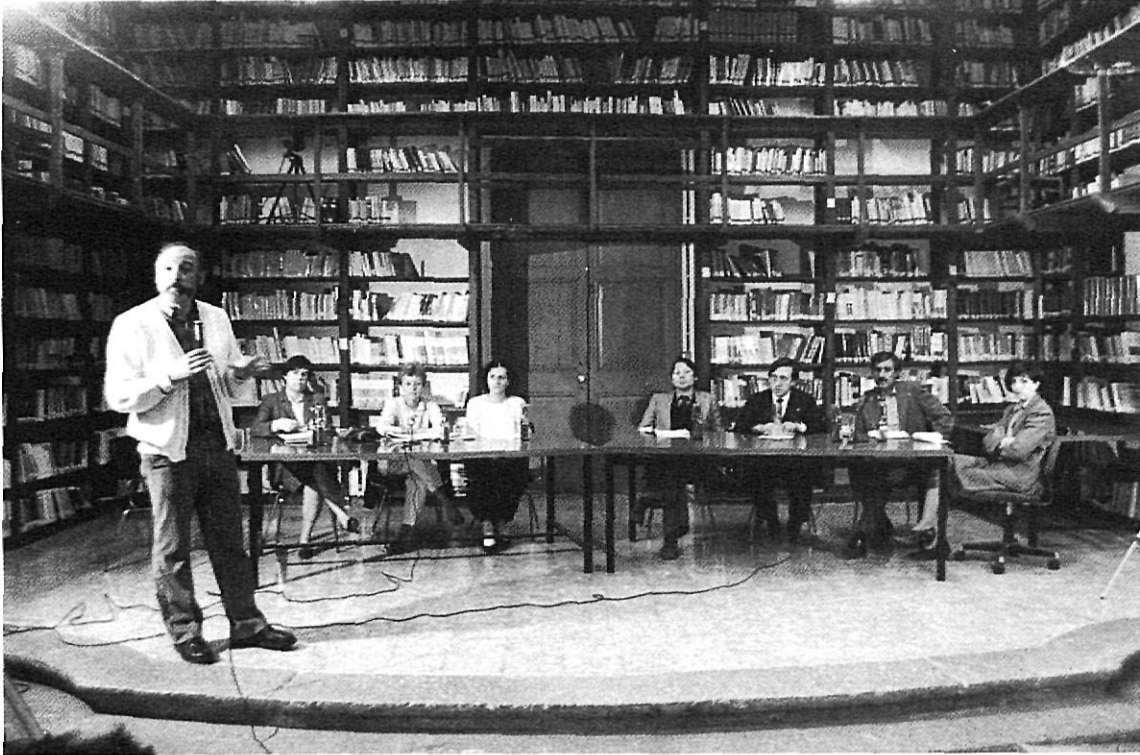
Les alteracions de l'ordre universitari eren clarament polítiques. No és pas que els estudiants no tinguessin motius d'ordre acadèmic per queixar-se. Però mentre no es produïa cap protesta per deficiències ben mereixedores de queixa, s'organitzaven aldarulls per coses insignificants o bé demanant la solució de problemes que sabien que no es podien resoldre.

Política i docència

És pràcticament impossible mantenir la independència universitària de la problemàtica política que afecta el país. I en aquells anys la inquietud política incidia d'una manera molt intensa en el camp universitari. La reacció governamental excitava més els ànims, i es produïa una espiral de violència que afectava fortament la vida docent.

En la nostra petita universitat aquests problemes esdevenien més acusats pel lligam amb la Diputació i per la dependència d'aquesta del governador civil. El governador era president nat de la Diputació i semblava que tenia complaença en recordar-ho, tot i sabent que això mortificava el president.

Els professors eren nomenats per les autoritats acadèmiques. El rector feia els nomenaments a proposta del degà respectiu, assessorat pel claustre. Però

Salomó Marquès a la biblioteca del Col·legi.

l'autoritat política intentava intervenir-hi.

Quan des de la Diputació es proposava algun professor, si la Universitat el considerava competent, es procurava complaure. Amb això no hi hagué problemes. Però si algun dels professors que intentava nomenar el rector no era ben vist políticament, el governador volia posar-hi el veto.

La Universitat Autònoma, de la qual depenia l'Estudi General de Girona, tenia un pla d'estudis molt flexible, amb molts assignatures optatives. L'alumne tenia un gran llibertat per traçar el seu currículum dins unes normes establertes, amb una notable amplitud de mires.

Una novetat important era la presència de l'assignatura de llengua catalana. La «religió» obligatòria havia estat substituïda per l'optativa «introducció a la teologia». L'assignatura de «formació política» no s'esmentava.

Hi hagué problemes amb alguns nomenaments de professors d'«introducció a la teologia», i de «llengua catalana». Problemes que en un determinat moment provocaren un greu enfrontament entre el governador i el rector.

En ocasió en què els ànims dels alumnes estaven exaltats, arribà de Madrid el nomenament d'un professor de Formació Política. El nomenat, jerarca de la Jefatura Provincial del Movimiento, es presentà amb l'exigència de donar les classes. El governador insistí en el fet que s'acomplís la dispo-

sició oficial, però el rector aconseguí convencer-lo de la inoportunitat i el perill que això comportava. Les classes no es donaren, ni els alumnes s'assabentaren del nomenament.

La llei preveia que el director del Col·legi Universitari havia de ser un catedràtic d'universitat. El rectorat contemplava favorablement la designació del Dr. Joan Reglà, empordanès, catedràtic a la Universitat de València. L'interessat acceptà l'oferta i, com a primer pas, demanà el trasllat a la Universitat Autònoma i començà a impartir algunes classes a Girona. Però passava el temps i el nomenament no es realitzava, davant el disgust de l'interessat que no veia consolidar-se la seva situació. El fet era que hi havia resistència per part del Govern Civil. Potser no en forma de veto, però si quan es presentava la proposta, el governador contraposava la d'un altre candidat. El malaguanyat Dr. Reglà morí sense que l'afer s'hagués desencallat.

El plantejament administratiu i econòmic

En realitat l'inici dels estudis universitaris a Girona va ser fruit d'un impuls, mogut per les ganes de fer coses, més que d'un estudi racional de conveniències i possibilitats. Es procurà fer quelcom i fer-ho ràpidament per tal de no perdre l'oportunitat en el primer

RELACIÓ DELS ENSENYAMENTS QUE L'IMPARTIREN EN ELS QUATRE PRIMERS ANYS DE VIDA DE L'ESTUDI GENERAL

Cursos acadèmics	Ensenyaments
1969-1970	Primer curs de lletres
1970-1971	Primer i segon curs de lletres. Primer de ciències
1971-1972	Primer, segon i tercer de lletres. Primer de ciències. Segon de químiques. Segon biològiques. Primer d'econòmiques.
1972	Primer, segons i tercer de lletres Primer de ciències. Segon i tercer de químiques. Segon de físiques. Segon de biològiques.

moment de la descentralització universitària.

Per això es va començar l'activitat docent sense amb prou feines haver-hi un estatus jurídic.

Les classes començaven el primer d'octubre del 1969, com una delegació de la Facultat de Lletres de l'Autònoma. Però fins el dia 13 de novembre no es produí l'ordre Ministerial que autoritzava la Universitat Autònoma a crear delegacions de les seves facultats a Girona (BOE del 29-XII-69).

Una resolució de la Direcció General de data 14 de novembre del mateix any, autoritzava específicament la creació de la Delegació de Lletres quan ja feia més d'un mes que es donaven les classes.

Fins molt més endavant no aparegué el nom de Col·legi Universitari. Nom que no satisfia massa, però que era el que s'adaptava a la legislació. Si el Col·legi era adscrit, l'entitat promotora havia de col·laborar de manera important en el seu sosteniment. Si era integrat, totes les despeses anaven a càrrec dels pressupostos estatals.

Les gestions per aconseguir la condició de «integrat» foren llargues i laborioses. Primerament hi hagué alguns entrebancs a nivell provincial que entretingueren la documentació que s'havia de presentar amb urgència.

Passat el bon moment, les dificultats sorgiren a nivell superior. S'hagué de presentar l'expedient repetides vegades, car era retornat perquè sempre hi faltava un paper.

La normativa per la qual s'havia de regir la vida administrativa del nostre centre universitari era:

Decret sobre ordenació de Col·legis Unversitaris, de data 27 de març del 1969; 452/69 (BOE núm. 75 de 28-III-69).

«Ley General de Educación», especialment en els seus articles 74, 82, 86,

88 dos. (BOE del 6 d'agost de 1970).

Estatuts de la Universitat Autònoma de Barcelona. Aprovats per Decret 3856/70, de data 31 de desembre de 1970. (BOE 27-III-71).

En el primer moment s'establí un conveni econòmic per al qual la Diputació i la Univesitat s'obligaven a pagar en la proporció que s'establí, les despeses que ocasionés el funcionament dels estudis.

Es convingué que el cost de cada curs era de 3 milions de pessetes, dels quals la Universitat en pagaria dos i la Diputació 1. El cost real del primer curs fou sensiblement inferior al previst. Només costà 2 milions. De moment no hi hagué problemes, però s'anaren presentant, a mesura que la Universitat anava ampliant les seves activitats i adquirint nous compromisos. Això feia que hi hagués un considerable retard en els pagaments, tant de professorat com de material.

La Diputació es refiava que altres entitats ajudarien a pagar; però el nombre de cursos anava augmentant; mentre que les aportacions eren molt poques i la Diputació havia de subvenir la major part de les despeses.

En el moment d'eufòria de la creació del centre les promeses foren àmplies i generals. Però a l'hora de la veritat només hi col·laborà la Caixa d'Estalvis Provincial (de la qual el president de la Diputació presidia el Consell d'Administració), la Cambra de Comerç, alguna empresa privada i algun col·legi professional. L'Ajuntament de Girona i la Caixa de Pensions eludiren tot compromís. Una entitat bancària lliurà una subvenció de mil pessetes.

Enric Mirambell és historiador.